

# **НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ И ЗА РЕДА ЗА ИЗДАВАНЕ НА ЛИЦЕНЗИИ ЗА СПЕЦИАЛИЗИРАНО ОБУЧЕНИЕ И НА УДОСТОВЕРЕНИЯ ЗА ПРАВОСПОСОБНОСТ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЯДРЕНАТА ЕНЕРГИЯ**

*Приета с ПМС № 209 от 06.08.2004 г.*

*Обн. ДВ. бр.74 от 24 Август 2004г., изм. ДВ. бр.46 от 12 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.5 от 19 Януари 2010г., изм. и доп. ДВ. бр.27 от 14 Април 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.4 от 15 Януари 2016г.*

## **Глава първа. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ**

### **Раздел I. Предмет и обхват на наредбата**

Чл. 1. С наредбата се определят:

1. условията и редът за придобиване на професионална квалификация за извършване на дейности в ядрени съоръжения и с източници на йонизиращи лъчения (ИЙЛ);
2. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) длъжностите, съответно дейностите, за извършването на които се изисква правоспособност;
3. редът за издаване, изменение, подновяване, прекратяване и отнемане на лицензии за специализирано обучение за дейности в ядрени съоръжения и с ИЙЛ (специализирано обучение);
4. редът за издаване, прекратяване и отнемане на удостоверения за правоспособност;
5. условията и редът за провеждане на изпити за придобиване на правоспособност за изпълнение на дейности в ядрени съоръжения и с ИЙЛ;
6. редът за осъществяване на контрол по изпълнението на условията на издадените лицензии за специализирано обучение и удостоверения за правоспособност.

Чл. 2. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Лицензиите за специализирано обучение се издават, изменят, подновяват, прекратяват, отнемат и контролират от председателя на Агенцията за ядрено регулиране (АЯР) при условията, определени от Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ) и по реда на наредбата.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Удостоверенията за правоспособност се издават, прекратяват и отнемат:

1. от председателя на АЯР за:
  - а) физически лица, които осъществяват дейности, свързани с осигуряване и/или контрол на ядрената безопасност и радиационната защита в ядрени съоръжения;
  - б) инструктори на пълномасщабни симулатори;
  - в) квалифицирани експерти по радиационна защита;
2. от лице, получило лицензия по реда на ЗБИЯЕ за провеждане на специализирано обучение на лица, професионално заети с дейности в ядрени съоръжения и с източници на йонизиращи лъчения, извън тези по т. 1.

Чл. 3. (1) Лицензии за специализирано обучение се издават на физически лица - еднолични търговци, и на юридически лица, регистрирани в Република България.

(2) Лицензии за специализирано обучение се издават:

1. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) за извършване на специализирано обучение за дейности в ядрени съоръжения, които имат влияние върху безопасността, и за издаване на удостоверение за правоспособност на лица извън тези по чл. 2, ал. 2, т. 1;

2. за извършване на специализирано обучение и издаване на удостоверения за правоспособност за дейности с ИЙЛ.

(3) В случаите, когато едно и също лице възнамерява да извършва както дейностите по ал. 2, т. 1, така и дейностите по ал. 2, т. 2, се издава една лицензия.

Чл. 4. (Отм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.)

## Раздел II.

### Общи изисквания към системата за подбор и квалификация на персонала

Чл. 5. (1) Изграждането, поддържането и прилагането на система за подбор и квалификация на персонала е задължение на лицензиантите и титулярите на разрешения за извършване на дейности в ядрени съоръжения и с ИЙЛ. Тази система включва:

1. професионален подбор;
2. медицински и психофизиологичен подбор;
3. осигуряване на специализирано първоначално и поддържащо обучение;
4. поддържане на високо ниво на култура на безопасност;
5. първоначална и периодична проверка на знанията;
6. контрол за спазване на изискванията за специализирано обучение и професионална квалификация на персонала.

(2) Лицата, на които са издадени лицензии за специализирано обучение по реда на наредбата, са отговорни за качеството на специализираното обучение, което извършват.

(3) Лицата, които извършват дейности в ядрените съоръжения и с ИЙЛ, са длъжни да поддържат и повишават собствените си знания и да усъвършенстват уменията си.

Чл. 6. Професионалният подбор на персонала се осъществява въз основа на изискванията на длъжностните характеристики и в съответствие със системата за подбор и квалификация на персонала.

Чл. 7. (1) В длъжностните характеристики по чл. 6 се определят задължително следните изисквания, свързани с квалификацията на персонала:

1. образователната степен, специалността или професията и трудовият стаж по специалността, които са необходими за заемане на съответната длъжност;
2. функциите, свързани с безопасната експлоатация на ядреното съоръжение или ИЙЛ, които лицето, заемащо длъжността, трябва да изпълнява;
3. (доп. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) необходимият минимум от знания в областта на използването на ядрената енергия и йонизиращите лъчения, ядрената безопасност, радиационната защита, аварийната готовност и нормативните актове, свързани с използването на ядрената енергия и йонизиращите лъчения;
4. практическите умения и навици, необходими за извършване на съответната дейност;
5. изискванията за първоначално и поддържащо специализирано обучение;
6. необходимата правоспособност за заемане на длъжността, когато такава се изисква.

(2) В длъжностните характеристики на персонала в ядрени съоръжения се посочва съответният оперативен ръководител при спазване на изискването, че само едно правоспособно лице на по-висока длъжност може да дава оперативни разпореждания на друго правоспособно

лице.

### **Раздел III.**

#### **Общи изисквания относно представянето на документи**

Чл. 8. (1) Заявленията за издаване, изменение, подновяване и прекратяване на лицензии за специализирано обучение и за издаване на удостоверения за правоспособност по реда на наредбата и документите, които се прилагат към тях, се представят на български език.

(2) Официални документи на чужд език се представят заедно с легализиран превод на български език. Други документи на чужд език се представят заедно с превод на български език, извършен от заклет преводач.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Документите, които се изискват по наредбата, се прилагат в оригинал или като заверено копие на хартиен и електронен носител. В случаите, когато заявлението се подава по електронен път, документите се прилагат във вид на сканирани копия.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.)

(5) (Изм. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Когато определени обстоятелства са удостоверени от друг административен орган, от лица, осъществяващи публични функции, или от организации, предоставящи обществени услуги в Република България, не е необходимо заявителят да предоставя информация или доказателствени средства, за които са налице данни, събирани или създавани от тези органи или лица, независимо дали тези данни се поддържат в електронна форма, или на хартиен носител.

### **Глава втора.**

#### **ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

##### **Раздел I.**

##### **Общи изисквания**

Чл. 9. Физическите лица, които извършват дейности, които имат влияние върху безопасното осъществяване на дейности в ядрените съоръжения и с ИЙЛ, трябва да притежават съответната професионална квалификация в съответствие с изискванията на наредбата.

Чл. 10. (1) Професионалната квалификация по смисъла на наредбата е официално доказаното равнище на знанията, уменията и навиците, необходими за изпълнение на функциите, определени в длъжностната характеристика за конкретната длъжност.

(2) Професионално квалифицирани по смисъла на наредбата са лицата, които:

1. притежават образователна степен, специалност или професия в съответствие с изискванията на длъжностната характеристика за съответната длъжност;

2. имат необходимия трудов и служебен стаж, включително стаж на определена длъжност или на определено работно място, в случаите, когато това се изисква от наредбата или от длъжностната характеристика за съответната длъжност;

3. са преминали първоначално специализирано обучение;

4. преминават поддържащо специализирано обучение, в случаите, когато това се изисква от наредбата или от условията на лицензията или разрешението за извършване на дейности в ядрени съоръжения и с ИЙЛ.

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) (1) Първоначалното специализирано обучение се провежда с цел придобиване на професионална квалификация за извършване на дейности в

ядрени съоръжения и с ИЙЛ за заемане на конкретна длъжност.

(2) Поддържащото специализирано обучение се провежда след заемане на длъжността в съответствие с изискванията на издаденото удостоверение за правоспособност с цел възстановяването, поддържането и непрекъснатото повишаване на квалификацията.

Чл. 12. (1) Специализираното обучение се извършва чрез прилагане на систематичния подход и с използване на технически средства за обучение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Специализираното обучение се осъществява въз основа на програма за управление на дейностите по специализирано обучение, която гарантира във всеки момент от неговото провеждане, че прилагането на систематичния подход е в съответствие с приетите на международно равнище стандарти.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Първоначалното специализирано обучение се провежда в съответствие с учебни програми, разработени за всяка конкретна длъжност.

(4) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Поддържащото специализирано обучение се провежда в съответствие с учебни програми, разработени за всяка конкретна длъжност.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Специализираното обучение се извършва с откъсване от производството.

Чл. 13. (1) Лицето, на което е издадена лицензия за специализирано обучение, провежда обучението в зависимост от вида на дейността и от характеристиките на работното място под формата на:

1. теоретично - лекционно, семинарно или интерактивно компютризирано обучение;
2. обучение на симулатори, включително на пълномасщабни симулатори;
3. практическо обучение в работни условия;
4. практическо обучение чрез използване на работилници, лаборатории, модели, компютри, както и на радиометрична, дозиметрична и спектрометрична апаратура и други технически средства.

(2) Формите за обучение се прилагат смесено, според учебната програма, за да се осигури правилното усвояване на материала и придобиването на съответните умения и навици.

(3) Специализираното обучение в работни условия се провежда под методическото ръководство на лицето, на което е издадена лицензия за специализирано обучение.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.)

Чл. 14. (1) Лицето, на което е издадена лицензия за специализирано обучение, съставя учебна програма за първоначално специализирано обучение за всяка длъжност. Програмата отчита резултатите от анализа на функциите, свързани с изпълнението на длъжността, както и характеристиките на конкретното работно място.

(2) Учебната програма задължително обхваща:

1. предварителни изисквания към квалификацията;
2. задачи, произтичащи от анализа на функциите по ал. 1;
3. списък на учебните курсове, кратко описание на съдържанието, продължителността, формите за провеждане на обучението и начините за проверка на знанията;
4. списък на видовете използвани технически средства;
5. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) списък на документите, свързани с програмата за управление на дейностите по специализираното обучение;
6. критерии за успешно положен изпит при завършване на специализираното обучение по тази програма.

Чл. 15. (1) Учебните програми за поддържащо специализирано обучение се съставят всяка предходна година при спазване на изискванията на чл. 14, ал. 2 и отчитат резултатите от ежегодния анализ на:

1. експлоатационния опит, работата на персонала и равнището на неговата компетентност през изминалия период;
  2. измененията в нормативните изисквания, свързани с ядрената безопасност и радиационната защита, и в експлоатационните документи;
  3. настъпилите или предстоящи изменения в ядреното съоръжение или свързани с ИЙЛ, както и измененията, свързани с конкретното работно място;
  4. отклонения, инциденти и аварии, от които могат да бъдат извлечени поуки с цел недопускането им в бъдеще;
  5. степента на готовност за действия при аварийни ситуации или при прилагане на аварийния план или процедури;
  6. изискванията на съответните лицензианти и титуляри на разрешения за извършване на дейности в ядрени съоръжения и с ИЙЛ;
  7. изискванията, свързани с осъществяване на държавното регулиране по ЗБИЯЕ.
- (2) Анализът по ал. 1 се осъществява съвместно от лицензиантите и титулярите на разрешения за извършване на дейности в ядрени съоръжения и с ИЙЛ и от лицата, на които са издадени лицензии за специализирано обучение.

Чл. 16. На базата на учебните програми лицето, на което е издадена лицензия за специализирано обучение, съставя индивидуална учебна програма за конкретния обучаем, която отчита:

1. неговото образование и професионален опит;
2. резултатите от предварителната оценка на знанията;
3. индивидуалните потребности, свързани с подобряване качеството на работа и културата на безопасност.

Чл. 17. Учебните програми се съгласуват със съответния лицензиант или титуляр на разрешение за извършване на дейности в ядрени съоръжения. Програмите се съгласуват и със съответния лицензиант или титуляр на разрешение за извършване на дейности с ИЙЛ, ако той поиска това.

Чл. 18. Всеки от учебните курсове по учебните програми задължително включва:

1. наименованието, продължителността и формите за провеждане на курса според учебната програма и максималния брой лица, които могат да бъдат обучавани едновременно в този курс;
2. изисквания към учебната база;
3. измерими цели на обучението по курса;
4. план на курса, включително списък и кратко описание на темите;
5. график на курса;
6. определения на използвани понятия и съкращения;
7. списък на литературни източници;
8. разработка на всяка тема, която включва:
  - а) измерими цели на обучението по темата;
  - б) описание на начина за оценка на входящото ниво на знанията и уменията;
  - в) указания за лектора, инструктора или наставника;
  - г) нагледни материали или описание на необходимите технически средства;
  - д) писмено развитие на темата;
  - е) материал за обучаемия;
  - ж) описание на начина за текуща оценка на придобитите знания и умения;
9. формуляр за отчитане провеждането на курса;

10. описание на начина за оценка на придобитите по време на курса знания и умения.

Чл. 19. (1) След приключване на специализираното обучение се провеждат един или няколко вътрешни изпита за проверка на придобитите знания и умения. При провеждане на вътрешните изпити може да участва и представител на съответния лицензиант или титуляр на разрешение за извършване на дейности в ядрени съоръжения или с ИЙЛ.

(2) При изпълнение на критериите по чл. 14, ал. 2, т. 6 се издава документ, който удостоверява успешното преминаване на специализираното обучение и доказва изпълнението на условието по чл. 6б, ал. 1, т. 3 ЗБИЯЕ.

(3) При неизпълнение на критериите по чл. 14, ал. 2, т. 6 преминаването на специализирано обучение по коригирана програма съгласно чл. 16 е условие за последващо допускане до вътрешен изпит.

(4) В случаите, когато едно и също лице е извършило обучението и издава удостоверението за правоспособност, вътрешни изпити може да не се провеждат, като кандидатът се явява направо на изпит пред квалификационна изпитна комисия при условията и по реда на глава пета, раздел III.

## Раздел II.

### Извършване на дейности в ядрени съоръжения

Чл. 20. (1) (Доп. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Дейностите в ядрени съоръжения, които имат влияние върху ядрената безопасност и радиационната защита, се извършват от лица, които притежават необходимата квалификация съгласно чл. 10 и имат удостоверения за правоспособност, издадени по реда на наредбата.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.)

(3) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Лицата, които извършват дейности в ядрени съоръжения, свързани с осигуряване или контрол на ядрената безопасност и радиационната защита, трябва да отговарят на изискванията по ал. 1 и да притежават образователно-квалификационна степен "магистър", получена във висши училища, които отговарят на изискванията на Закона за висшето образование и на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени "бакалавър", "магистър" и "специалист" (обн., ДВ, бр. 76 от 2002 г.; попр., бр. 85 от 2002 г.; доп., бр. 79 от 2003 г.).

Чл. 21. (1) Длъжностите, в чиито функции влиза извършването на дейности по чл. 20, ал. 1, се определят от лицензианта или титуляря на разрешение за извършване на дейности в ядрени съоръжения.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) В приложение № 1 към наредбата са посочени:

1. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) длъжностите, в чиито функции влиза извършването на дейности по чл. 20, ал. 3;

2. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) изискванията за придобита образователно-квалификационна степен по определена специалност;

3. изисквания за трудов стаж на определена предходна длъжност или работно място.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Конкретните наименования на длъжностите, посочени в приложение № 1, се определят с лицензията или разрешението за дейности в ядрени съоръжения.

Чл. 22. (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Специализираното обучение по този раздел задължително обхваща формите на обучение по чл. 13, ал. 1, т. 1, 3 и 4, като за длъжностите по т. 1.1, букви "а" - "г" и т. 2.1 от приложение № 1 задължително се провежда и обучение на

симулатор по чл. 13, ал. 1, т. 2.

Чл. 23. (1) Общата продължителност на първоначалното специализирано обучение по този раздел не може да бъде по-малка от:

1. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) десет работни дни, включително 3 работни дни запознаване с аспектите на културата на безопасност - за длъжностите по т. 1.2, 2.2 и 3, букви "а" и "б" от приложение № 1;

2. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) осемнадесет месеца, включително два месеца обучение на пълномощабен симулатор за съответния енергиен блок на ядрена централа - за длъжностите по т. 1.1, буква "а" от приложение № 1;

3. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) шестдесет работни дни, включително 20 работни дни обучение на пълномощабен симулатор за съответния енергиен блок на ядрена централа - за длъжностите по т. 1.1, буква "б" от приложение № 1;

4. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) четиридесет работни дни, включително 10 работни дни обучение на пълномощабен симулатор за съответните енергийни блокове на ядрена централа - за длъжностите по т. 1.1, буква "в" от приложение № 1;

5. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) осемнадесет месеца, включително 10 работни дни обучение на пълномощабен симулатор за съответния енергиен блок на ядрена централа - за длъжностите по т. 1.1, буква "г" от приложение № 1;

6. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) четиридесет работни дни за длъжностите по т. 1.1, буква "д" от приложение № 1;

7. (нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) дванадесет месеца за длъжностите по т. 3, буква "в" от приложение № 1;

8. (предишна т. 7, изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) шестдесет работни дни - за оперативен персонал извън този по приложение № 1, в чиито функции влиза извършване на дейности по чл. 20, ал. 1;

9. (нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) двадесет работни дни - за останалия персонал, в чиито функции влиза извършване на дейности по чл. 20, ал. 1.

(2) Поддържащото специализирано обучение по този раздел е задължително и не може да бъде по-малко от:

1. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) пет работни дни годишно - за длъжностите по т. 1.2, 2.2 и 3, букви "а" и "б" от приложение № 1;

2. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) двадесет работни дни годишно, включително 10 работни дни обучение на пълномощабен симулатор за съответния енергиен блок на ядрена централа - за длъжностите по т. 1.1, букви "а" и "б" от приложение № 1;

3. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) петнадесет работни дни годишно, включително 5 работни дни обучение на пълномощабен симулатор за съответния енергиен блок на ядрена централа - за длъжностите по т. 1.1, букви "в" и "г" от приложение № 1;

4. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) пет работни дни годишно за длъжностите по т. 1.1, буква "д" от приложение № 1;

5. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) десет работни дни годишно - за лицата по т. 3, буква "в" от приложение № 1 и за оперативен персонал извън този по приложение № 1, в чиито функции влиза извършване на дейности по чл. 20, ал. 1;

6. (нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) пет работни дни - за останалия персонал, в чиито функции влиза извършване на дейности по чл. 20, ал. 1.

Чл. 24. Пълномощабният симулатор по чл. 13, ал. 1, т. 2 трябва да отговаря на следните условия:

1. да е проектиран, изпълнен и въведен в експлоатация по процедури, които гарантират точността на физическото копие на блочния пулт за управление и на имитацията на процесите,

включително и тези при проектни аварии в действителния енергиен блок на ядрената централа;

2. да се експлоатира и поддържа в съответствие с програма за осигуряване на качеството, която да гарантира неговата своевременна модификация при промени в действителния енергиен блок на ядрена централа.

Чл. 25. (1) Специализираното обучение в работни условия се провежда от лица, които притежават необходимата професионална квалификация и продължителен трудов стаж на съответната длъжност.

(2) Специализираното обучение на симулатор се провежда от лица, които:

1. (отм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.)

2. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) притежават правоспособност "инструктор на пълномащабен симулатор" по т. 1.1, буква "д" от приложение № 1.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.)

### Раздел III.

#### Извършване на дейности с източници на йонизиращи лъчения

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) (1) Дейности с ИЙЛ се извършват от лица с необходимата професионална квалификация съгласно чл. 10, които са получили удостоверение за правоспособност по реда на наредбата.

(2) Лицата по ал. 1 се разпределят в следните групи:

1. първа група: персонал с изпълнителски функции, който работи непосредствено с ИЙЛ;

2. втора група: отговорник по радиационна защита и персонал в службите по радиационна защита, както и други лица, които осигуряват и/или контролират радиационната защита при дейности с ИЙЛ;

3. трета група - квалифициран експерт по радиационна защита в област:

а) източници на йонизиращи лъчения за медицински цели;

б) източници на йонизиращи лъчения за стопански и научни цели;

в) оценка на дози от външно и вътрешно облъчване при дейности с материали с повишено съдържание на естествени радионуклиди.

(3) Лицата от посочените в ал. 2 първа и втора група се определят от лицензианта или от титуляря на разрешението за дейност с ИЙЛ.

Чл. 26а. (Нов - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) (1) Не се изисква удостоверение за правоспособност за:

1. лицата, които не са пряко ангажирани с дейности с ИЙЛ, но могат при определени обстоятелства да попаднат в среда на ИЙЛ;

2. лицата, извършващи дейности с ИЙЛ, съгласно приложение № 2 към чл. 73, ал. 4 от Наредбата за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия (обн., ДВ, бр. 41 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 78 от 2005 г., бр. 93 от 2009 г. и бр. 76 от 2012 г.);

3. лицата, заемащи длъжностите "медицински физик - експерт" и "медицински физик", признаването на правоспособността на които се извършва по реда на Наредба № 30 от 31 октомври 2005 г. за условията и реда за осигуряване на защита на лицата при медицинско облъчване, издадена от министъра на здравеопазването (обн., ДВ, бр. 91 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 99 от 2006 г. и бр. 27 от 2013 г.).

(2) За лицата по ал. 1, т. 1 и 2 се изисква първоначален и периодичен инструктаж по радиационна защита, който се провежда от отговорника по радиационна защита на обекта.

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) (1) Специализираното обучение за лицата по чл. 26, ал. 2, т. 1 и 2 обхваща формите на обучение по чл. 13, ал. 1, т. 1 и 4.



(2) В приложение № 2 към чл. 27, ал. 2 от наредбата са посочени курсовете, които задължително трябва да са включени в учебните програми за първоначално обучение на лицата по чл. 26, ал. 2, т. 1 и 2.

Чл. 28. (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) (1) Общата продължителност на първоначалното специализирано обучение по този раздел не може да бъде по-малка от:

1. двадесет учебни часа за лицата от първа група;
2. тридесет учебни часа за лицата от втора група.

(2) Поддържащо специализирано обучение се провежда най-малко веднъж на три години и продължителността му не може да бъде по-малко от:

1. пет учебни часа за лицата от първа група;
2. осем учебни часа за лицата от втора група.

## **Глава трета. ЛИЦЕНЗИИ ЗА СПЕЦИАЛИЗИРАНО ОБУЧЕНИЕ**

### **Раздел I.**

#### **Ред за издаване на лицензия за специализирано обучение**

Чл. 29. (1) (Доп. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) За издаване на лицензия за специализирано обучение заявителят подава до председателя на АЯР писмено заявление на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис, което съдържа:

1. идентификационните данни на заявителя;
2. описание на дейността, която ще се извършва, което включва:

а) длъжностите, за които ще се извършва специализирано обучение, и функциите, свързани с безопасността, които лицето, заемащо тази длъжност, изпълнява;

б) максималния брой на лицата, които могат едновременно да преминават специализирано обучение по съответните програми и за определен период;

3. срока, за който се иска лицензията;
4. списък на приложените към заявлението документи.

(2) Заявлението се подписва:

1. от физическото лице - заявител;

2. (изм. и доп. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) от лицето, което има представителна власт по отношение на юридическото лице - заявител.

(3) Заявлението може да бъде подписано от упълномощено лице, ако упълномощаването е извършено писмено, с нотариална заверка на подписа. Документите относно упълномощаването се прилагат към заявлението.

(4) (Нова - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) В случаите, когато заявлението се подава по електронен път, то се подписва с електронен подпис при спазване на изискванията на Закона за електронния документ и електронния подпис.

Чл. 30. (1) (Доп. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Към заявлението за издаване на лицензия за специализирано обучение се прилагат при спазване на изискванията по чл. 8, ал. 5:

1. съдебно решение за регистрация на заявителя и удостоверение за актуално състояние, издадено от съда по регистрацията на заявителя;

2. удостоверение от съответния съд, което доказва, че по отношение на заявителя - търговец, не е открито производство по несъстоятелност;

3. свидетелство за съдимост на членовете на управителните и контролните органи на заявителя - юридическо лице, съответно на едноличния търговец;

4. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава финансови ресурси в обем,

необходим за осъществяване на заявената дейност;

5. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава технически ресурси в обем и с качество, необходими за осъществяване на заявената дейност;

6. документи, удостоверяващи, че заявителят притежава материални ресурси в обем и с качество, необходими за осъществяване на заявената дейност;

7. документи относно управленската и организационната структура на заявителя, свързани с осъществяването на заявената дейност;

8. документи относно числеността, образованието и квалификацията на персонала, свързан с осъществяването на заявената дейност, и неговото разпределение по длъжностите, а когато това се изисква от закона - и документи, удостоверяващи неговата правоспособност;

9. процедури, свързани с осъществяването на взаимодействие с лицензиантите и титулярите на разрешения за извършване на дейности в ядрени съоръжения или с ИЙЛ в случаите, в които наредбата изисква такова взаимодействие;

10. обосновка на продължителността на срока, за който се иска лицензията;

11. учебни програми, съобразени с функционалните характеристики на съответните длъжности, за които се провежда обучението, разработени в съответствие с изискванията на чл. 14;

12. процедури за разработване на учебни програми за поддържащо обучение и за съставяне на индивидуални учебни програми в съответствие с изискванията на чл. 15, ал. 1 и чл. 16;

13. учебни курсове, съответстващи на учебните програми по т. 11, разработени в съответствие с изискванията на чл. 18;

14. (доп. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) процедури за изпълнение на дейностите по издаване и отнемане на удостоверения за правоспособност, както и за предоставяне на информация в АЯР и на лицензиантите и титулярите на разрешения за извършване на дейности в ядрени съоръжения и с ИЙЛ за издадените, прекратените и отнетите удостоверения за правоспособност;

15. процедури за проверка на придобитите знания и умения в съответствие с изискванията на чл. 19;

16. документи относно системата, осигуряваща съответствието на техническите средства за обучение с оборудването на работното място;

17. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) програма за управление на дейностите по специализираното обучение, разработена в съответствие с изискванията на чл. 12, ал. 2;

18. процедура за регистриране и съхраняване на информацията за провежданото обучение;

19. процедура за предоставяне в АЯР и на лицензиантите и титулярите на разрешения за извършване на дейности в ядрени съоръжения и с ИЙЛ на информация за проведеното обучение;

20. (нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) процедура за проверка на предоставената материална база и технически средства при провеждане на специализирано обучение извън посоченото в т. 6;

21. (предишна т. 20 - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) списък на приложимите за съответната дейност стандарти, както и други документи, които установяват съответствието с изискванията за извършване на съответната дейност по тази глава;

22. (предишна т. 21 - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) документ за платена такса за разглеждане на заявлението в размер, определен съгласно Тарифата за таксите, събирани от Агенцията за ядрено регулиране по ЗБИЯЕ, приета с ПМС № 206 от 2003 г. (ДВ, бр. 85 от 2003 г.).

(2) (Отм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.)

(3) (Изм.- ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Документите по ал. 1, т. 11 - 21 могат да се представят и само на електронен носител.

Чл. 31. (1) Формалната редовност на заявлението и на приложенияте към него документи

се проверява в 14-дневен срок от постъпването в деловодството на АЯР.

(2) Ако заявлението и приложените документи не отговарят на изискванията по чл. 29 и 30, на заявителя писмено се указва да отстрани в 14-дневен срок допуснатите нередовности.

(3) Ако заявителят не отстрани допуснатите нередовности в срока по ал. 2, председателят на АЯР отказва да издаде лицензията с мотивирана заповед.

Чл. 32. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) В съответствие с Устройствения правилник на Агенцията за ядрено регулиране, приет с ПМС № 278 от 2013 г. (ДВ, бр. 107 от 2013 г.), председателят на АЯР възлага на административните звена на АЯР да извършат преглед на заявлението и приложените към него документи и оценка на обстоятелствата, съдържащи се в тях, за установяване съответствието с изискванията по чл. 33, ал. 1.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) В съответствие с резултатите от прегледа по ал. 1 председателят на АЯР може да укаже на заявителя в подходящ срок, но не по-дълъг от един месец, да допълни и/или да измени представените документи или допълнително да представи документи. При неизпълнение на указанията се прилага чл. 31, ал. 3.

(3) Срокът за издаване на лицензията започва да тече от получаване на заявлението по чл. 29, ал. 1, съответно от датата на изпълнение на указанията, дадени по реда на чл. 31, ал. 2 и по реда на ал. 2.

(4) (Нова - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Извън случаите по ал. 3, при служебно събиране на доказателства за обстоятелства, удостоверени от друг административен орган, срокът за издаване на лицензията започва да тече от датата на получаване в АЯР на съответните документи.

Чл. 33. (1) Председателят на АЯР издава лицензията, ако:

1. заявителят е представил всички необходими документи;
2. заявителят е спазил указанията по чл. 31, ал. 2 и чл. 32, ал. 2;
3. заявителят е изпълнил всички условия по предходни лицензии и други актове, издадени по реда на ЗБИЯЕ, ако те са във връзка с издаването на исканата лицензия;
4. на заявителя са издадени от други административни органи необходимите административни актове, определени от закона като условие за издаване на лицензията;
5. прегледът и оценката на представените от заявителя документи потвърждават съответствието с изискванията на ЗБИЯЕ и наредбата.

(2) При несъответствие с изискванията по ал. 1 председателят на АЯР с мотивирана заповед отказва издаването на исканата лицензия.

(3) Лицензиите по ал. 1 или заповедите по ал. 2 се издават в сроковете по чл. 18, ал. 1, т. 2 ЗБИЯЕ.

(4) Лицензиите се издават за срок до 5 години.

Чл. 34. (1) Издадените лицензии и заповеди за отказ за издаване на лицензии се връчват на заявителя, на негов законен или изрично упълномощен представител или се изпращат по пощата с препоръчано писмо с обратна разписка, в която се отбелязват видът и регистрационният номер на издадения акт.

(2) (Нова - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) При наличие на изрично искане за начина на получаване от страна на заявителя, направено при депозиране на заявлението, индивидуалният административен акт може да бъде получен на мястото, където е заявен, или на посочен точен адрес, в случай че е заявено получаване чрез лицензиран пощенски оператор или по електронен път, при наличието на технически, програмни и организационно-технологични условия за това.

(3) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Лицензията се връчва или изпраща на заявителя по реда на ал. 1 и 2 след представяне на копие от документа за платена първоначална лицензионна такса в размер, определен съгласно Тарифата за таксите, събирани от Агенцията за ядрено регулиране по ЗБИЯЕ.

(4) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Не се дължи такса за изменение на лицензии в изпълнение на условия, поставени във връзка с изпълнение на указания, дадени при осъществяването на контрол по глава пета от ЗБИЯЕ, както и при промяна на управленската и организационна структура на лицензианта, направена въз основа на нормативен акт или решение на Министерския съвет.

## Раздел II.

### Съдържание на лицензията за специализирано обучение

Чл. 35. (1) Лицензията за специализирано обучение съдържа:

1. наименованието на държавния орган, който издава акта;
2. вида на съответната лицензия;
3. регистрационния номер на лицензията;
4. правните основания за издаването на акта;
5. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) съответните идентификационни данни за лицето - лицензиант, при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни;
6. дейността, за която се издава лицензията;
7. срока на лицензията;
8. общите и специалните условия, които определят правата и задълженията на лицензианта.

(2) Общите условия на лицензията могат да обхващат:

1. подробно описание на дейността, за която се издава лицензията, включително максималния брой на лицата, които могат едновременно да преминават специализирано обучение по съответните програми и за определен период;
2. основни изисквания за осъществяване на дейността;
3. задължения, свързани с поддържането на финансови, материални и технически ресурси;
4. изисквания, свързани с квалификацията и правоспособността на персонала;
5. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) изисквания, свързани с управление на дейностите по специализирано обучение;
6. изисквания, свързани с учебните програми, учебните курсове и процедурите за изпълнение на дейностите;
7. изисквания, свързани с издаването на удостоверения за правоспособност;
8. изисквания, свързани със съответствието на техническите средства за обучение с оборудването на работното място;
9. задължения, свързани с удостоверяване изпълнението на условията на лицензията;
10. задължения, свързани с осъществяването на контрол по изпълнението на лицензията;
11. задължения, свързани с преустановяването на дейността;
12. задължения, свързани с осъществяване на контрол върху издаваните документи за правоспособност.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.)

(4) Специалните условия на лицензията могат да обхващат:

1. изисквания, свързани с организацията на дейността на лицензианта при възлагане на външни лица извършването на дейности по лицензията, както и изисквания, свързани с осигуряването на възможност за осъществяване на контрол върху изпълнението на тези дейности;
2. изисквания, свързани с осигуряването на взаимодействието с лицензиантите и титулярите на разрешения за извършване на дейности в ядрени съоръжения и с ИЙЛ;

3. изисквания, свързани със съхраняването на документи и информация;
  4. изисквания, свързани с предоставянето на информация за изпълнение на дейностите по лицензията;
  5. други условия, свързани със започването или с осъществяването на дейността.
- (5) Лицензиите могат да съдържат приложения.
- (6) В приложение към лицензията се включва списък на документите за осъществяване дейността на лицензианта, чието съществено изменение е основание за изменение на лицензията.
- (7) Преди да направи изменения в документите, включени в приложението по ал. 6, лицензиантът уведомява председателя на АЯР за съдържанието на предвижданите изменения. Председателят на АЯР се произнася писмено в 30-дневен срок относно необходимостта от изменение на лицензията. Непроизнасянето в този срок се счита за мълчаливо съгласие за извършване на измененията.
- (8) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Търговско дружество - титуляр на лицензия за специализирано обучение, което възнамерява да извърши преобразуване чрез вливане, сливане, разделяне, отделяне, отделяне на еднолично търговско дружество, промяна на правната форма, прехвърляне на търговското предприятие, както и намаляване или увеличаване на капитала, е длъжно предварително да уведоми за това председателя на АЯР и да представи оценка за значението на тези действия за извършваната дейност с оглед последващото прилагане на чл. 21, ал. 1 или чл. 21а ЗБИЯЕ.
- (9) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) В случаите по ал. 8 председателят на АЯР в 30-дневен срок от уведомяването изразява становище за наличието на обстоятелства, които предполагат прекратяване или изменение на лицензията.

Чл. 36. Извън случаите, когато изменението на заявените по реда на наредбата данни и обстоятелства е основание за изменение на издадената лицензия, заявителите и лицензиантите са длъжни да уведомяват председателя на АЯР за изменението на заявените данни и обстоятелства в 7-дневен срок от възникването им.

### **Раздел III.**

#### **Изменение и подновяване на лицензия за специализирано обучение**

Чл. 37. (1) (Предишен текст на чл. 37 - ДВ, бр. 27 от 2015 г., доп. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Издадена лицензия за специализирано обучение се изменя по искане на лицензианта със заповед на председателя на АЯР в случаите по чл. 21, ал. 1 и чл. 21а ЗБИЯЕ.

(2) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Издадена лицензия за специализирано обучение се изменя служебно със заповед на председателя на АЯР в случаите по чл. 21, ал. 4 ЗБИЯЕ.

(3) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Председателят на АЯР уведомява писмено лицензианта за откриването на производството за служебно изменение на лицензията. Лицензиантът може в 14-дневен срок да изрази писмено становище по основанията за изменение на лицензията.

(4) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Лицензията може да бъде изменена след изтичането на срока по ал. 3.

Чл. 38. (1) (Доп. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Лицензиантът е длъжен в едномесечен срок от настъпване на обстоятелствата, налагащи изменение на лицензията, да поиска изменението със заявление, подадено на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис, което съдържа:

1. идентификационните данни на заявителя;
2. регистрационния номер на лицензията;

3. предложение за изменение;

4. обосновка за исканото изменение.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. документи, които установяват обстоятелствата, свързани с исканото изменение;

2. документ за платена такса за разглеждане на заявлението в размер, определен съгласно Тарифата за таксите, събирани от Агенцията за ядрено регулиране по ЗБИЯЕ.

(3) Председателят на АЯР се произнася по заявлението за изменение на лицензията в срок от един месец.

Чл. 39. (1) Ако в определения срок по чл. 21, ал. 2 ЗБИЯЕ лицензиантът не поиска изменение на лицензията, председателят на АЯР го уведомява писмено за наличието на обстоятелствата, налагащи изменението, като го предупреждава за последиците съгласно чл. 23, ал. 2 ЗБИЯЕ при неподаване на заявлението.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Ако в 14-дневен срок от уведомяването по ал. 1 лицензиантът не поиска изменение, председателят на АЯР може да отнеме издадената лицензия или да измени служебно лицензията.

Чл. 40. Лицензиите се подновяват по искане на лицензианта. Подновяването може да обхваща:

1. продължаване на срока;

2. продължаване на срока заедно с изменение на условията за осъществяване на дейността.

Чл. 41. (1) (Доп. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) За подновяване на лицензията заявителят подава заявление, подадено на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис, което съдържа:

1. идентификационните данни на заявителя;

2. регистрационния номер на лицензията;

3. искане за подновяване на лицензията;

4. предложение за изменение на срока, а в случаите по чл. 40, т. 2 - и предложение за изменение на условията на лицензията.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. обосновка на новия срок, а в случаите по чл. 40, т. 2 - и обосновка на предложените изменения;

2. документ за платена такса за разглеждане на заявлението в размер, определен съгласно Тарифата за таксите, събирани от Агенцията за ядрено регулиране по ЗБИЯЕ.

Чл. 42. (1) Заявлението за подновяване на лицензията се подава не по-рано от 9 месеца и не по-късно от 6 месеца преди изтичането на срока на действащата лицензия.

(2) В случаите, когато заявлението е подадено в сроковете по ал. 1, до издаването на новата лицензия заявителят осъществява дейността при условията на лицензията, чието подновяване е поискал.

(3) Алинея 2 се прилага и когато срокът по ал. 1 не може да бъде спазен по обективни причини.

(4) При неспазване на срока по ал. 1, както и когато не са налице обективни причини по ал. 3, се прилагат разпоредбите за издаване на лицензия по раздел I.

Чл. 43. (1) Председателят на АЯР се произнася по заявление за подновяване на лицензия в сроковете по чл. 18, ал. 1, т. 2 ЗБИЯЕ.

(2) При разглеждане на заявлението за подновяване на лицензията председателят на АЯР преценява съответствието с изискванията по чл. 33, ал. 1 и изпълнението на условията на първоначалната лицензия.

(3) Въз основа на преценката по ал. 2 председателят на АЯР подновява лицензията, като я преиздава със съдържанието, определено съгласно чл. 35.

(4) Лицензията се подновява за поискания срок, но не по-дълъг от 5 години.

Чл. 44. По въпросите, които изрично не са уредени в този раздел, се прилагат съответно разпоредбите на раздел I.

#### Раздел IV.

#### Прекратяване и отнемане на лицензия за специализирано обучение

Чл. 45. (1) Лицензията за специализирано обучение се прекратява:

1. с изтичане на срока, ако не е подадено заявление за подновяване;
2. при подадено от лицензианта заявление за прекратяване на лицензията;
3. поради отнемане на лицензията;
4. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) при обявяване в несъстоятелност или при прекратяване с ликвидация на юридическото лице - лицензиант;
5. при смърт на физическо лице - лицензиант;
6. (нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) при издаване на нова лицензия за същата дейност на същия или на нов титуляр.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г., доп. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Председателят на АЯР прекратява лицензията със заповед, освен в случаите по ал. 1, т. 1 и 4 - 6, когато лицензията се прекратява автоматично. По отношение връчване на заповедта за прекратяване се прилагат изискванията на чл. 34, ал. 1 - 3.

(3) Лицензията се смята за прекратена от датата на настъпване на събитието, с изключение на случаите по ал. 1, т. 2 и 3, когато прекратяването настъпва от датата на влизането в сила на издадената от председателя на АЯР заповед.

Чл. 46. (1) (Доп. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Заявлението за прекратяване на лицензия за специализирано обучение се подава на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис и съдържа идентификационните данни на заявителя и регистрационния номер на лицензията.

(2) Председателят на АЯР се произнася по подаденото заявление в срок от един месец.

Чл. 47. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Лицензията се отнема в случаите по чл. 23, ал. 1, т. 1, букви "б" и "в" и т. 2 и 4 ЗБИЯЕ.

(2) При установяване наличието на основанията за отнемане на лицензията по ал. 1 председателят на АЯР е длъжен да предупреди писмено лицензианта за направените констатации и да даде подходящ срок за привеждане на дейността в съответствие с нормативните изисквания и с условията на издадената лицензия.

(3) В срока по ал. 2 лицензиантът може да представи обяснения и възражения по направените констатации, както и да поиска удължаване на дадения срок.

(4) Ако в резултат на постъпилите обяснения и възражения се установи, че първоначално определеният срок за привеждане на дейността в съответствие с нормативните изисквания и с условията на издадената лицензия е недостатъчен или ако са налице други обективни причини, председателят на АЯР може да удължи този срок, за което уведомява лицензианта по реда на ал.

2.

Чл. 48. (1) Ако лицензиантът не приведе дейността си в съответствие с нормативните изисквания и с условията на издадената лицензия в определения срок и след преценка на обстоятелствата и дадените обяснения и възражения, председателят на АЯР отнема издадената лицензия със заповед.

(2) Заповедта за отнемане на лицензията за специализирано обучение съдържа:

1. правното основание за издаването на заповедта;
2. фактическите основания за издаване на заповедта, освен ако лицензията се отнема на основание чл. 23, ал. 1, т. 4 ЗБИЯЕ;
3. становище по обясненията на лицензианта, освен ако лицензията се отнема на основание чл. 23, ал. 1, т. 4 ЗБИЯЕ;
4. срок, не по-дълъг от една година, в който лицето не може да кандидатства за издаване на нова лицензия за същата дейност.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Заповедта по ал. 1 се връчва по реда на чл. 34, ал. 1 и 3 на лицензианта, съответно на лицето, което има право да го представлява.

## **Глава четвърта. УДОСТОВЕРЕНИЯ ЗА ПРАВОСПОСОБНОСТ**

### **Раздел I.**

#### **Ред за издаване на удостоверения за правоспособност по чл. 64, ал. 2, т. 1 ЗБИЯЕ**

Чл. 49. (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Удостоверенията за правоспособност по чл. 64, ал. 2, т. 1 ЗБИЯЕ се издават от председателя на АЯР на лица, които отговарят на изискванията по чл. 66, ал. 1 ЗБИЯЕ и нямат наложена забрана по чл. 70, ал. 4 ЗБИЯЕ.

Чл. 50. (1) (Доп. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) За полагане на изпит пред квалификационната изпитна комисия на АЯР и издаване на удостоверение за правоспособност заявителят подава до председателя на АЯР писмено заявление на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис, което съдържа:

1. идентификационните данни на заявителя;
2. посочване на длъжността, за която се иска издаване на удостоверение за правоспособност, и съответното работно място;
3. списък на приложените към заявлението документи.

(2) Към заявлението трябва да бъдат приложени:

1. (доп. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) документ, издаден по ред, определен от министъра на здравеопазването, удостоверяващ, че заявителят отговаря на медицинските и психофизиологичните изисквания, когато такъв документ се изисква за съответната дейност;

2. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) документи, удостоверяващи професионалната квалификация по чл. 10, ал. 2, като професионалната квалификация на лицата по чл. 26, ал. 2, т. 3 се удостоверява чрез представяне на доказателства за съответствие с изискванията, посочени в указанията на председателя на агенцията по § 12, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби;

3. документ за платена такса за явяване на изпит в размер, определен съгласно Тарифата за таксите, събирани от Агенцията за ядрено регулиране по ЗБИЯЕ.

(3) Заявлението се подписва от физическото лице - заявител, и се подава в АЯР лично или се изпраща чрез съответния лицензиант или титуляр на разрешение за извършване на



дейности в ядрени съоръжения.

(4) (Нова - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) В случаите, когато заявлението се подава по електронен път, то се подписва с електронен подпис при спазване на изискванията на Закона за електронния документ и електронния подпис.

Чл. 51. (1) Редовността на заявлението и на приложените към него документи, както и съответствието им с изискванията на ЗБИЯЕ и наредбата се проверяват в 14-дневен срок от постъпването в деловодството на АЯР.

(2) При констатиране на нередовности и несъответствия на заявителя писмено се указва да ги отстрани в 14-дневен срок.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Председателят на АЯР определя дата за провеждане на изпита по чл. 64, ал. 1, т. 1, ал. 3 или 4, която не може да бъде по-късно от 30 дни от получаване на заявлението по чл. 50, ал. 1, съответно от датата на изпълнение на указанията, дадени по реда на ал. 2.

Чл. 52. (1) Наличието на редовни документи по чл. 50, ал. 2, съответстващи на изискванията на ЗБИЯЕ и на наредбата, е условие за допускане на заявителя до явяване на изпит пред квалификационната изпитна комисия по чл. 66, ал. 2 ЗБИЯЕ.

(2) Удостоверението за правоспособност се издава на основание документите по чл. 50, ал. 2 и протоколите за успешно положени изпити по реда на наредбата.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Удостоверението за правоспособност съдържа данните по чл. 67 ЗБИЯЕ и съответните идентификационни данни за лицето при спазване на изискванията на Закона за защита на личните данни и се издава в 14-дневен срок от успешното полагане на последния изпит.

(4) При определяне на срока, за който се издава удостоверението, председателят на АЯР взема предвид наличието на трудов стаж на съответната длъжност, както и размера на трудовия стаж на предходни длъжности, за които се изисква удостоверение за правоспособност, резултатите от положените изпити и наличието на влезли в сила наказателни постановления за нарушения на ЗБИЯЕ.

(5) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Удостоверение за правоспособност за дейности в ядрени съоръжения, издадено по чл. 64, ал. 2, т. 1, буква "а" от ЗБИЯЕ, продължава да действа до края на срока, за който е издадено:

1. при назначаване на длъжност по т. 1.2 от приложение № 1 само ако лицето притежава действащо удостоверение за правоспособност по т. 1.1, буква "б" или "в" от приложение № 1;

2. за длъжностите, посочени в т. 1.2 от приложение № 1 - при промени в организационната структура на лицензианта или в наименованието на длъжността или при преминаване от една на друга длъжност в рамките на длъжностите по т. 1.2 от приложение № 1.

Чл. 53. (1) Издадените удостоверения за правоспособност се връчват на заявителя или на изрично упълномощен от него представител чрез деловодството на АЯР.

(2) (Нова - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) При наличие на изрично искане за начина на получаване от страна на заявителя, направено при депозиране на заявлението, индивидуалният административен акт може да бъде получен на мястото, където е заявен, или на посочен точен адрес, в случай че е заявено получаване чрез лицензиран пощенски оператор или по електронен път, при наличието на технически, програмни и организационно-технологични условия за това.

(3) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) В случай че удостоверението не е получено по реда на ал. 1 или 2 в 14-дневен срок от изтичането на срока по чл. 52, ал. 3, то се изпраща по пощата с препоръчано писмо с обратна разписка, в която се отбелязват видът и регистрационният номер на издадения акт.

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Удостоверението се връчва или изпраща

на заявителя по реда на ал. 1 - 3 след представяне на копие от документа за платена такса за издаване на удостоверение за правоспособност в размер, определен съгласно Тарифата за таксите, събирани от Агенцията за ядрено регулиране по ЗБИЯЕ.

Чл. 54. (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Издадените от председателя на АЯР удостоверения за правоспособност по този раздел се вписват в публичния регистър по чл. 111, ал. 1, т. 2 от Наредбата за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия.

## **Раздел II.**

### **Ред за издаване на удостоверения за правоспособност по чл. 64, ал. 2, т. 2 ЗБИЯЕ**

Чл. 55. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Удостоверението за правоспособност по чл. 64, ал. 2, т. 2 ЗБИЯЕ се издава от лице, на което е издадена лицензия за извършване на специализирано обучение за работа с ИЙЛ по наредбата, ако заявителят отговаря на изискванията по чл. 66, ал. 1 ЗБИЯЕ и няма наложена забрана по чл. 70, ал. 4 ЗБИЯЕ.

Чл. 56. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Удостоверение за правоспособност по чл. 64, ал. 2, т. 2 се издава, ако заявителят е положил успешно изпит по реда на глава пета, раздел III пред квалификационна изпитна комисия, назначена от лицето по чл. 55, което е провело обучението.

(2) Удостоверенията за правоспособност се издават по ред, определен с процедурите за изпълнение на дейностите по издаване на удостоверения за правоспособност по чл. 65, ал. 1, т. 3, буква "в" ЗБИЯЕ, въз основа на които е издадена лицензията за специализирано обучение по реда на глава трета.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Удостоверението за правоспособност съдържа данните по чл. 67 ЗБИЯЕ и съответните идентификационни данни за лицето при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни и се издава в 14-дневен срок от успешното полагане на последния изпит.

Чл. 57. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Издадените по чл. 64, ал. 2, т. 2 ЗБИЯЕ удостоверения за правоспособност се вписват в публичния регистър по чл. 111, ал. 1, т. 2 от Наредбата за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.)

(3) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) За вписване в регистъра по ал. 1 лицензиантите изпращат в АЯР заверени копия от издадените от тях удостоверения за правоспособност в 7-дневен срок от издаването на удостоверението.

## **Раздел III.**

### **Прекратяване на действието и отнемане на удостоверения за правоспособност**

Чл. 58. (1) Действието на удостоверението за правоспособност се прекратява автоматично в случаите по чл. 68, ал. 1, т. 1 ЗБИЯЕ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) При установяване на обстоятелствата по чл. 68, ал. 1, т. 2 ЗБИЯЕ председателят на АЯР прекратява действието на удостоверението за правоспособност, издадено по чл. 64, ал. 2, т. 1 ЗБИЯЕ, с мотивирана заповед.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) При установяване на обстоятелствата по чл. 68, ал. 1, т. 2 ЗБИЯЕ председателят на АЯР отправя мотивирано искане до лицето, което е издало удостоверение за правоспособност по чл. 64, ал. 2, т. 2 ЗБИЯЕ, което прекратява действието на

удостоверението за правоспособност с мотивирана заповед.

(4) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Когато лицето, което е издало удостоверението за правоспособност по чл. 64, ал. 2, т. 2 ЗБИЯЕ, не предприеме действията за прекратяване на удостоверението по чл. 68, ал. 1, т. 2 ЗБИЯЕ в 14-дневен срок, председателят на агенцията има право да извърши пряко тези действия.

(5) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) Заповедта на председателя на АЯР се довежда до знанието на лицето, чието удостоверение за правоспособност е прекратено, като копие от нея се изпраща на лицензианта, издал удостоверението за правоспособност.

(6) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Подновяването на правоспособността става по реда, по който е придобита.

(7) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Копие от заповедта за прекратяване на удостоверението за правоспособност, издадено по чл. 64, ал. 2, т. 2 ЗБИЯЕ, се изпраща в АЯР за вписване на обстоятелствата по заповедта в публичния регистър на удостоверенията за правоспособност.

Чл. 59. (1) При установяване наличието на основанията за отнемане на удостоверението за правоспособност по чл. 69, ал. 1, т. 1 и 3 ЗБИЯЕ председателят на АЯР предупреждава писмено лицето, на което е издадено удостоверението за правоспособност, за направените констатации и определя подходящ срок за представяне на обяснения и възражения.

(2) В срока по ал. 1 лицето, на което е издадено удостоверението за правоспособност, може да представи обяснения и възражения по направените констатации.

(3) За установяване наличието на основанията по чл. 69, ал. 1, т. 2 ЗБИЯЕ се прилагат разпоредбите на чл. 101, ал. 1 и 2 ЗБИЯЕ.

Чл. 60. (1) След преценка на обстоятелствата и дадените обяснения и възражения председателят на АЯР:

1. отнема удостоверението за правоспособност, издадено по чл. 64, ал. 2, т. 1 ЗБИЯЕ, с мотивирана заповед, която съдържа:

- а) правното основание за издаването на заповедта;
- б) фактическите основания за издаване на заповедта;
- в) становище по дадените обяснения и възражения;

2. отправя мотивирано искане до лицето, издало удостоверение за правоспособност по чл. 64, ал. 2, т. 2 ЗБИЯЕ, което отнема удостоверението за правоспособност с мотивирана заповед със съдържанието по т. 1;

3. (нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) когато лицето, което е издало удостоверението за правоспособност по чл. 64, ал. 2, т. 2 ЗБИЯЕ, не предприеме действията за отнемане на удостоверението по чл. 69, ал. 2 ЗБИЯЕ в 14-дневен срок, председателят на агенцията има право да извърши пряко тези действия.

(2) В случаите на отнемане на удостоверението за правоспособност със заповедта по ал. 1 се определя и срок, не по-кратък от 6 месеца и не по-дълъг от една година, в който лицето не може да кандидатства за получаване на ново удостоверение за правоспособност за заемане на същата или на по-отговорна длъжност.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Заповедта по ал. 1 се връчва на лицето, чието удостоверение за правоспособност е отнето, или на упълномощено от него лице.

(4) Копие от заповедта по ал. 1 се изпраща на лицензианта, съответно на титуляря на разрешение, за извършване на дейности в ядрени съоръжения или с ИЙЛ, който е наел на работа лицето, чието удостоверение за правоспособност е отнето.

(5) Копие от заповедта за отнемане на удостоверението за правоспособност, издадена от лице по чл. 64, ал. 2, т. 2 ЗБИЯЕ, се изпраща в АЯР за вписване на обстоятелствата по заповедта в публичния регистър на удостоверенията за правоспособност, издадени от лицата по чл. 64, ал. 2,

т. 2 ЗБИЯЕ.

Чл. 61. При констатиране на обстоятелства от значение по този раздел лицензиантите и титулярите на разрешения за извършване на дейности в ядрени съоръжения и с ИЙЛ са длъжни незабавно да информират АЯР.

## **Глава пета.** **ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРАВОСПОСОБНОСТ**

### **Раздел I.**

#### **Състав и ред за назначаване на квалификационната изпитна комисия на АЯР**

Чл. 62. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Квалификационната изпитна комисия на АЯР се назначава от председателя на АЯР със заповед.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) В комисията участват представители на АЯР, на Министерството на здравеопазването, както и други определени от председателя на АЯР лица, които отговарят на условията по ал. 5.

(3) Комисията се състои от председател, заместник-председатели, секретар и членове.

(4) Председател на комисията е председателят на АЯР. Заместник-председателите и секретарят на комисията са служители на АЯР.

(5) За членове на комисията се назначават български граждани, които отговарят на изискванията по чл. 66, ал. 4 ЗБИЯЕ.

Чл. 63. (1) Председателят на комисията ръководи нейната работа и осъществява общо методическо ръководство с цел еднакво прилагане на критериите за оценка на знанията по време на изпитите.

(2) Председателят на комисията утвърждава изпитните документи за всяка конкретна длъжност.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Председателят на комисията може да делегира писмено част от своите правомощия на заместник-председателите на АЯР.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Правомощията на председател на изпитната комисия за конкретно заседание могат да се осъществяват и от заместник-председателите на комисията по чл. 62, ал. 2, определени писмено от лице по ал. 3.

(5) Секретарят на комисията приема и обработва документите на кандидатите и проверява тяхното съответствие с нормативните изисквания, организира провеждането на изпитите, води протоколите от изпитите, организира издаването на документите за правоспособност, съхранява архива на комисията и извършва вписванията в съответния публичен регистър.

### **Раздел II.**

#### **Провеждане на изпити от квалификационната изпитна комисия на АЯР**

Чл. 64. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) За длъжностите по т. 1.1, 2.1 и т. 3, буква "в" от приложение № 1 изпитът пред квалификационната изпитна комисия на АЯР се състои от две части:

1. тест или писмен изпит по предварително обявен въпросник, в който е посочено и времетраенето на изпита;

2. устен изпит по предварително обявен въпросник.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) По решение на председателя на АЯР за длъжностите по т. 1.1, букви "а" - "в" от приложение № 1 изпитът може да се състои от три части, като кандидатът полага и практически изпит на симулатор.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) За останалите длъжности по приложение № 1 изпитът пред квалификационната изпитна комисия на АЯР е устен, по предварително обявен въпросник, като може да включва и писмено решение на управленска задача или казус, свързани с безопасността.

(4) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) За квалифицираните експерти по радиационна защита изпитът пред квалификационната изпитна комисия на АЯР е писмен и устен по предварително обявен въпросник, като:

1. писменият изпит включва решаване на задача с практическа насоченост и отговори на конкретни въпроси, свързани с поставената задача;

2. устният изпит включва събеседване по теми и въпроси по предварително обявен въпросник.

Чл. 65. (1) (Доп. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Тестът, съответно писменият изпит, се провежда от представители на АЯР, определени със заповед на председателя на АЯР или на упълномощено от него лице по чл. 63, ал. 3, в която се посочват мястото и началният час на изпита.

(2) Резултатите от теста се проверяват от секретаря на квалификационната изпитна комисия на АЯР.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Писмените работи се оценяват независимо от трима от членовете на квалификационната изпитна комисия на АЯР, определени със заповед на председателя на АЯР или на упълномощено от него лице по чл. 63, ал. 3.

(4) Тестът, съответно писменият изпит, се смята за успешно положен, ако резултатът от теста е не по-малко от 80 на сто от максималния възможен резултат, съответно ако всеки от тримата оценяващи по ал. 3 е поставил оценка не по-ниска от добър (4) по шестобалната система.

(5) За резултатите от теста, съответно от писмения изпит, кандидатите се уведомяват в срок не по-късно от два работни дни след провеждането на теста и не по-късно от 15 работни дни от провеждане на писмения изпит.

(6) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) За квалифицираните експерти по радиационна защита писменият и устният изпит се провеждат в един ден. До устен изпит се допуска кандидат, който е издържал писмения изпит с оценка минимум 4,50 (шестобална система).

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) При неуспешно полагане на писмен изпит, съответно на тест, кандидатът има право на следващо явяване не по-рано от един месец след датата на предишното явяване.

Чл. 66. (1) В случаите по чл. 64, ал. 1 до устен изпит се допускат кандидатите, успешно положили тест или писмен изпит.

(2) В случаите по ал. 1 устният изпит се провежда не по-късно от един месец от датата на уведомяването за резултатите от теста или от писмения изпит, като кандидатът се уведомява за провеждането на устния изпит най-късно 3 работни дни предварително.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Изпитът се провежда от изпитна комисия, съставена от членове на квалификационната изпитна комисия на АЯР, определени със заповед на председателя на АЯР или на упълномощено от него лице по чл. 63, ал. 3, в която се посочват мястото и началният час на изпита.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Изпитната комисия е в състав: председател, секретар и от трима до петима членове.

(5) Всеки член на изпитната комисия оценява кандидата с оценка "издържал" или "неиздържал". Изпитът се смята за успешно положен, ако всички присъствали членове на комисията са поставили оценка "издържал".

(6) В случаите, когато е поставена само една оценка "неиздържал", решението се взема от председателя на изпитната комисия след обсъждане с останалите членове на комисията.

(7) Изпитните протоколи се подписват от всички членове на комисията.

Чл. 67. (1) При неуспешно полагане на устния изпит кандидатът има право повторно да се яви на устен изпит не по-рано от един месец след датата на първия изпит. Изпитната комисия може да определи и по-дълъг срок за повторно явяване на устен изпит, но не повече от 6 месеца.

(2) При следващо неуспешно полагане на изпита следващият устен изпит се провежда не по-рано от 6 месеца след датата на предходния.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Условие за повторно и следващо явяване на устен изпит за длъжностите от приложение № 1 и за инструктор на пълномощабен симулатор е преминаването на допълнително специализирано обучение по индивидуална програма, която отчита резултатите от предходния изпит.

Чл. 68. (1) Когато за издаването на удостоверение за правоспособност се изисква и полагането на практически изпит по чл. 64, ал. 2, този изпит се провежда преди полагането на устния изпит.

(2) Практическият изпит се провежда на симулатор, съответстващ на бъдещото работно място на кандидата и експлоатиран от лице, на което е издадена лицензия за специализирано обучение.

(3) Редът за провеждането на практическия изпит, съдържанието на изпита, съставът на изпитната комисия и критериите за оценка се определят във вътрешни правила, утвърдени от председателя на АЯР, специфични за всеки енергиен блок на ядрена централа.

(4) При неуспешно полагане на практическия изпит се прилагат разпоредбите на чл. 67.

Чл. 69. Условие за повторно и последващо допускане до писмен, устен или практически изпит е представянето на:

1. заявление за явяване на изпит;
2. документ за преминато допълнително обучение в случаите, когато такова се изисква;
3. документ за платена такса за явяване на изпит в размер, определен съгласно Тарифата за таксите, събирани от Агенцията за ядрено регулиране по ЗБИЯЕ.

Чл. 70. Редът за изработване, актуализиране и утвърждаване на тестовете и въпросниците, критериите за оценка, редът и условията за изплащане на възнаграждения на членовете на изпитните комисии и на лицата, които провеждат тестовете и писмените изпити, се уреждат с правила за работата на квалификационната изпитна комисия, утвърдени от председателя на АЯР.

### **Раздел III.**

#### **Провеждане на изпити от квалификационна изпитна комисия, назначена от лице, получило лицензия за специализирано обучение**

Чл. 71. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Управителните органи на лицата, получили лицензия за специализирано обучение по глава трета, назначават квалификационни изпитни комисии. По искане на председателя на АЯР в комисииите се включва представител на агенцията.

(2) За членове на комисииите се назначават български граждани, които отговарят на изискванията по чл. 66, ал. 4 ЗБИЯЕ.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) В АЯР се съхраняват списъци на членовете на

квалификационните изпитни комисии на всички лица, на които са издадени лицензии за специализирано обучение за дейности в ядрени съоръжения и с ИЙЛ.

Чл. 72. До изпит се допускат само кандидати, които отговарят на условията по чл. 6б, ал. 1, т. 1 - 3 ЗБИЯЕ.

Чл. 73. (1) (Доп. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Формата, съдържанието, мястото на провеждане и времетраенето на изпитите, определянето на изпитните комисии, формата и съдържанието на изпитните протоколи, критериите за оценка, минималният и максималният брой на кандидатите за една изпитна сесия, редът за изработване, актуализиране и утвърждаване на тестовете и въпросниците се уреждат с процедурите за изпълнение на дейностите по издаване на удостоверения за правоспособност по чл. 65, ал. 1, т. 3, буква "в" ЗБИЯЕ, въз основа на които е издадена лицензията за специализирано обучение по реда на глава трета.

(2) Процедурите по ал. 1 трябва да осигуряват обективност при провеждането на изпитите и оценката на знанията.

#### **Глава шеста.**

### **КОНТРОЛ ВЪРХУ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА УСЛОВИЯТА НА ЛИЦЕНЗИИТЕ И УДОСТОВЕРЕНИЯ ЗА ПРАВОСПОСОБНОСТ**

Чл. 74. (1) Председателят на АЯР осъществява контрол по спазване на условията на издадените лицензии за специализирано обучение и удостоверения за правоспособност в съответствие със ЗБИЯЕ и с наредбата.

(2) Контролът по ал. 1 се осъществява от инспектори, които са длъжностни лица от състава на АЯР и са определени със заповед на председателя на АЯР по реда на ЗБИЯЕ и Устройствения правилник на АЯР.

Чл. 75. Инспекторите на АЯР извършват проверки самостоятелно или съвместно с представители на други органи, на които законът възлага осъществяването на специализиран контрол върху дейността на лицензиантите и на лицата, на които са издадени удостоверения за правоспособност.

Чл. 76. Председателят на АЯР ръководи контролната дейност на инспекторите на АЯР и в съответствие с нормативните актове одобрява правила за извършване на инспекционната дейност, с които се определят видовете проверки, периодичността и начините на провеждането им, редът за оформяне на резултатите от проверките, координацията, както и други конкретни мерки за обезпечаване на законосъобразното и пълноценно осъществяване на контролната дейност.

Чл. 77. (1) За резултатите от проверките инспекторите съставят констативен протокол, към който прилагат събраните при проверката доказателства.

(2) Протоколът се предоставя на проверяваното лице, което има право да даде обяснения и възражения в 7-дневен срок от връчването.

(3) Въз основа на резултатите от проверката инспекторите могат:

1. да дават задължителни предписания на проверяваните лица;

2. да съставят актове за административни нарушения;

3. да правят предложения за изменение, прекратяване и отнемане на лицензиите за специализирано обучение и за прекратяване и отнемане на удостоверенията за правоспособност;

4. да предлагат на председателя на АЯР налагането на принудителни административни мерки.

(4) В случаите по ал. 3, т. 3, когато удостоверение за правоспособност е издадено от лице по чл. 64, ал. 2, т. 2 ЗБИЯЕ, предложенията, направени от инспекторите на АЯР за прекратяване или отнемане на удостоверение за правоспособност, включени в искането на председателя на АЯР по чл. 69, ал. 2 ЗБИЯЕ, обвързват лицето по чл. 64, ал. 2, т. 2 ЗБИЯЕ.

(5) Лицензиантите и лицата, на които са издадени удостоверения за правоспособност, уведомяват в определения им срок инспекторите на АЯР за предприетите действия във връзка с предписаните мерки.

(6) Председателят на АЯР може да наложи мярката по чл. 150, т. 2 ЗБИЯЕ и по отношение на удостоверение за правоспособност, което е издадено от лице по чл. 64, ал. 2, т. 2 ЗБИЯЕ.

### **Допълнителни разпоредби**

§. 1 По смисъла на наредбата:

1. "Заявител" е лице, което:

а) е подало или от чието име е подадено заявление по реда на наредбата за издаване, изменение, подновяване или прекратяване на лицензия за специализирано обучение;

б) е подало заявление по реда на наредбата за полагане на изпит пред квалификационната изпитна комисия на АЯР и издаване на удостоверение за правоспособност.

2. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) "Идентификационни данни на заявителя" са собственото, бащиното и фамилното име, единният граждански номер, месторождението, постоянният и настоящият адрес в Република България - за физическите лица, и пълното наименование, седалището и адресът на управление, данните от документа за регистрация и единният идентификационен код или код по БУЛСТАТ, както и собственото, бащиното и фамилното име на лицата, които имат представителна власт съгласно актуалната регистрация - за юридическите лица и едноличните търговци.

3. "Интерактивно компютризирано обучение" е обучението, осъществявано чрез компютър, по време на което компютърът предоставя данни или въпроси, а обучаемият реагира по съответен начин. Софтуерът, използван при компютризираното обучение, трябва да запазва всички необходими данни, така че във всеки момент да може да се идентифицират обучаемите и да се направи оценка на ефективността на преминалото към момента обучение.

4. "Компетентност" е способността да се използват в практиката знанията, уменията и опитът, определени в длъжностните характеристики, както и личната нагласа на лицето с цел извършването на дейности в рамките на заеманата длъжност или на работното място по начин, който гарантира безопасността. Компетентността може да бъде създадена посредством образование, опит и специализирано обучение.

5. (изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) "Култура на безопасност" е съвкупност от характеристики и нагласи както в цялата организация, така и в личностите, която постановява като основен приоритет въпросите, свързани с безопасността, да получат необходимото внимание в зависимост от тяхната значимост.

6. "Наставник" е квалифицирано за определена длъжност и на определено работно място лице, на което е поверено провеждането на обучение на работното място, според индивидуалната учебна програма на обучаемия.

7. "Систематичен подход към обучението" е подход към специализираното обучение, който гарантира логическо развитие на процеса от установяването на компетентностите, които се



изискват за извършването на определена работа, през разработването на съответните учебни програми до осъществяването на специализираното обучение и последваща оценка на ефективността и качеството на това обучение. Систематичният подход към обучението се състои от пет етапа - анализ, проектиране, разработване, осъществяване и оценяване, и е описан в "International Atomic Energy Agency Safety Standards Series NS-G-2.8".

8. "Учебен курс" е част от специализираното обучение, която обхваща определена област от знания и/или умения. Учебният курс се състои от няколко теми, а няколко курса съставляват учебната програма. Курсът се провежда под една или няколко от формите по чл. 13, ал. 1.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 4 от 2016 г.) (1) Председателят на АЯР и упълномощени от него служители на агенцията имат право на достъп до Национална база данни "Население", поддържана от Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

(2) Министерството на регионалното развитие и благоустройството чрез Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" предоставя на лицата по ал. 1 следната информация от Регистъра на населението - Национална база данни "Население":

1. ЕГН;
2. име (собствено, бащино и фамилно);
3. промени в имената;
4. месторождение;
5. постоянен адрес;
6. настоящ адрес;
7. документ за самоличност;
8. данни за смърт (дата на смъртта и номер, дата и място на съставяне на акта).

(3) Информацията по ал. 2 се предоставя безвъзмездно на АЯР само за служебни цели при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни.

§ 2. (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Преди допускане без придружител в границите на площадката на ядрената централа лицата извън държавните контролни органи и персоналет на лицензианта или на титуляря на разрешение за извършване на дейности в ядрени съоръжения преминават специализирано обучение, както следва: не по-малко от един работен ден, ако извършват дейности извън контролираната зона, и не по-малко от три работни дни, ако извършват дейности в контролираната зона. Обучението важи в рамките на едногодишен период. При повторемост на обучението в период, който е не повече от 2 години и половина, същото се провежда в съкратен обем.

§ 3. (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Ръководителят на ядрена централа и неговият заместник трябва да отговарят като минимум на следните изисквания: висше образование по природни или технически науки и трудов стаж не по-малко от 7 години на ръководна длъжност в областта на използването на ядрената енергия или на йонизиращите лъчения, управлението на радиоактивните отпадъци или отработеното гориво, както и в областта на държавното регулиране на безопасното осъществяване на тези дейности.

§ 4. Лицата, които възнамеряват да подадат заявление за издаване на лицензия по реда на наредбата, могат преди това да поискат председателят на АЯР да изрази мнение по определени въпроси от процедурен характер.

§ 5. Председателят на АЯР одобрява със заповед образци на заявления и други документи, които се обявяват на официалната страница на АЯР в интернет.

## **Преходни и Заключителни разпоредби**

§ 6. Започналите процедури за издаване на удостоверения за правоспособност се довършват по досегашния ред.

§ 7. Удостоверенията за правоспособност, издадени до влизането в сила на наредбата, запазват действието си до изтичане на срока, за който са издадени.

§ 8. (1) Лицата, които към датата на влизането в сила на наредбата извършват специализирано обучение по смисъла на ЗБИЯЕ, привеждат дейността си в съответствие с изискванията на наредбата в срок от две години.

(2) До изтичането на срока по ал. 1 лицата по ал. 1 извършват обучението по досегашния ред при спазване на изискванията по чл. 23 и 28 от наредбата.

(3) До изтичането на срока по ал. 1 успешно преминалото обучение, извършено от лица по ал. 1, се зачита като обучение по смисъла на чл. 66, ал. 1, т. 3 ЗБИЯЕ за целите на издаване на удостоверение за правоспособност.

§ 9. Заварените ядрени централи, за които има издадена лицензия за експлоатация, които към датата на влизането в сила на наредбата не са осигурили възможност за обучение на пълномащабен симулатор, който отговаря на изискванията по чл. 24, т. 1, са длъжни да осигурят такова обучение в срок до 1 януари 2007 г.

§ 10. Лицата, които до влизането в сила на наредбата са изпълнявали длъжности съгласно приложението, запазват правата си, независимо дали отговарят на предвидените изисквания за придобита образователно-квалификационна степен и трудов стаж.

§ 11. Председателят на АЯР назначава комисията по чл. 62 в срок 3 месеца от влизането в сила на наредбата.

§ 12. (1) (Предишен текст на § 12 - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Председателят на АЯР дава указания за прилагането на наредбата и издава ръководства, методики и други документи за прилагането ѝ.

(2) (Нова - ДВ, бр. 27 от 2015 г.) Председателят на АЯР дава указания по реда на ал. 1 за дейностите и направлението за всяка от областите, както и за изискванията към квалификацията на лицата по чл. 26, ал. 2, т. 3.

§ 13. Наредбата се приема на основание чл. 65, ал. 3 и чл. 71 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия.

**Заключителни разпоредби**  
**КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 123 ОТ 1 ЮНИ 2007 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА НОРМАТИВНИ**  
**АКТОВЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ**  
(ОБН. - ДВ, БР. 46 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 12.06.2007 Г.)

§ 16. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни разпоредби**  
**КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 79 ОТ 6 АПРИЛ 2015 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ**  
**НА НАРЕДБАТА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА**

**КВАЛИФИКАЦИЯ И ЗА РЕДА ЗА ИЗДАВАНЕ НА ЛИЦЕНЗИИ ЗА СПЕЦИАЛИЗИРАНО ОБУЧЕНИЕ И НА УДОСТОВЕРЕНИЯ ЗА ПРАВОСПОСОБНОСТ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЯДРЕНАТА ЕНЕРГИЯ, ПРИЕТА С ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 209 НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 2004 Г.**

(ОБН. - ДВ, БР. 27 ОТ 2015 Г.)

§ 47. (1) Лицата, които към датата на влизането в сила на това постановление извършват специализирано обучение по смисъла на ЗБИЯЕ, привеждат дейността си в съответствие с изискванията на наредбата в срок от една година.

(2) До изтичането на посочения срок лицата по ал. 1 извършват съответната дейност по досегашния ред.

(3) Лицата, които към датата на влизането в сила на това постановление провеждат специализирано обучение на симулатор, продължават да изпълняват тази дейност въз основа на действащите удостоверения за правоспособност до изтичане на срока, за който са издадени.

Приложение № 1 към чл. 21, ал. 3

(Предишно Приложение към чл. 21, ал. 2, изм. и доп. - ДВ, бр. 27 от 2015 г., предишно Приложение № 1 към чл. 21, ал. 2 - ДВ, бр. 4 от 2016 г.)

Списък на длъжностите, в чиито функции влиза извършването на дейности по чл. 20, ал.

2

1. Ядрени централи

1.1. Оперативен персонал и инструктор на пълномощабен симулатор

а) оператор на реактор на ядрен енергиен блок:

- функции - под ръководството на главния оперативен ръководител на ядрен енергиен блок контролира и управлява безопасно ядрения реактор и свързаните с него системи, като следи процесите чрез приборите и сигнализацията на блочния пулт за управление и директно манипулира чрез органите за управление на системите; по време на презареждане осъществява оперативното ръководство на всички манипулации по ядрения енергиен реактор или неговите системи и контролира осъществяването на ремонтните дейности в реакторно отделение; работното място на оператора на ядрен енергиен блок при нормална експлоатация е на блочния пулт за управление на съответния ядрен енергиен блок, по време на презареждане - на площадката на отворения ядрен енергиен реактор, а при аварийни ситуации, при които управлението е невъзможно да става от блочния пулт за управление - на резервния пулт за управление;

- образователно-квалификационна степен - магистър;

- област на висшето образование - технически науки;

- професионално направление - енергетика;

- специалност - ядрена енергетика;

- трудов стаж - не по-малко от 3 месеца като оператор в реакторно отделение;

б) главен оперативен ръководител на ядрен енергиен блок:

- функции - осъществява оперативното ръководство на експлоатацията на ядрения енергиен блок, като следи процесите чрез приборите и сигнализацията на блочния пулт за управление и ръководи дейността на оперативния персонал на блока директно или чрез операторите на блочния пулт за управление; по време на презареждане осъществява оперативното ръководство на всички манипулации по системите на ядрения енергиен блок и контролира осъществяването на ремонтните дейности; работното място на главния оперативен

ръководител на ядрен енергиен блок при нормална експлоатация е на блочния пулт за управление на съответния ядрен енергиен блок, а при аварийни ситуации, при които управлението е невъзможно да става от блочния пулт за управление - на резервния пулт за управление; при повече от един енергиен блок главният оперативен ръководител на ядрен енергиен блок е подчинен оперативно на главния оперативен ръководител на ядрената централа, а ако ядрената централа е с един ядрен енергиен блок, изпълнява неговите функции;

- образователно-квалификационна степен - магистър;
- област на висшето образование - технически науки;
- професионално направление - енергетика;
- специалност - ядрена енергетика;
- трудов стаж - не по-малко от 3 години като оператор на реактор на ядрен енергиен

блок;

в) главен оперативен ръководител на ядрена централа:

- функции - при ядрени централи с повече от един ядрен енергиен блок осъществява оперативното ръководство на експлоатацията на ядрената централа, като координира и ръководи работата на главните оперативни ръководители на ядрените енергийни блокове и на общостанционните ръководители на местни оператори, а чрез тях - на целия оперативен персонал на смяната;

- образователно-квалификационна степен - магистър;
- област на висшето образование - технически науки;
- професионално направление - енергетика;
- специалност - ядрена енергетика;
- трудов стаж - не по-малко от 3 години като главен оперативен ръководител на ядрен

енергиен блок;

г) контролиращ физик на ядрен енергиен блок:

- функции - при пускови операции на ядрения енергиен блок контролира тяхното осъществяване от гледна точка на спазване изискванията на ядрената безопасност и при необходимост незабавно уведомява и съветва главния оперативен ръководител на ядрен енергиен блок или главния оперативен ръководител на ядрена централа; при движение на ядрено гориво осъществява директното оперативно ръководство на операторите на съответните съоръжения за движение на горивото; в процеса на презареждане контролира спазването на мерките за осигуряване на ядрената безопасност; работното място на контролиращия физик на ядрен енергиен блок при пускови операции е на блочния пулт за управление, при презареждане - на площадката на отворения реактор, а при движение на ядрено гориво - на пулта на съответните съоръжения за движение на горивото или в близост до него;

- образователно-квалификационна степен - магистър;
- област на висшето образование - природни науки;
- професионално направление - енергетика; физически науки;
- специалност - ядрена енергетика, ядрена физика;

д) инструктор на пълномащабен симулатор:

- функции - планира, разработва, провежда и оценява специализирано обучение по теми, свързани с необходимите знания и умения за ефективно и ефикасно управление на технологичните процеси на атомната централа, както и управлението на референтния блок като цяло във всички възможни режими, има ключова роля при осигуряването на съответствието в поведението на симулатора с това на референтния блок, извършва проверка на предложенията за модернизирани оборудване и системи на референтния блок, извършва проверка на експлоатационните инструкции за управление на блоковете от блочния пулт за управление, обучението и поддържането на квалификацията на операторите на блочния пулт за управление, събира, обработва и анализира информацията за допуснатите грешки, непълноти или

неадекватност в поведение, умения и знания по време на симулаторните занятия, извършва проверки за съответствието на симулатора с референтния блок;

- образователно-квалификационна степен - магистър;
- област на висшето образование - технически науки;
- професионално направление - енергетика;
- специалност - ядрена енергетика;
- трудов стаж - не по-малко от 3 години като главен оперативен ръководител на ядрен енергиен блок или на ядрена централа.

#### 1.2. Ръководен персонал

а) главен инженер на ядрен енергиен блок или на ядрена централа:

- функции - осъществява цялостното ръководство на експлоатацията на ядрения енергиен блок (ядрената централа), като при това отговаря за всички аспекти на ядрената безопасност и радиационната защита; отдава разпореждания, контролира, координира и осигурява с необходимите ресурси дейността на пряко подчинените му ръководители на структурни звена, а чрез тях - на целия персонал на съответните ядрени енергийни блокове, съответно на ядрената централа;

- образователно-квалификационна степен - магистър;
- област на висшето образование - технически науки;
- професионално направление - енергетика;
- специалност - ядрена енергетика;
- трудов стаж - не по-малко от 7 години сумарно като главен оперативен ръководител на ядрен енергиен блок или като главен оперативен ръководител на ядрена централа или като ръководител по т. 1.2, букви "б" - "д";

б) ръководител на структурно звено, отговарящо за експлоатацията, организацията на експлоатацията, технологията на ядрен енергиен блок или на ядрена централа или неговото инженерно осигуряване; главен технолог на ядрен енергиен блок или на ядрена централа:

- функции - под ръководството на главния инженер или - в зависимост от организационната структура - под ръководството на друг пряк ръководител по тази буква осъществява общото ръководство на съответната дейност, като отговаря за нейното безопасно извършване; отдава разпореждания, контролира и координира дейността на пряко подчинените му ръководители на структурни звена, а чрез тях - на целия персонал от структурните звена, извършващи посочената дейност на ядрените енергийни блокове, съответно на ядрената централа;

- образователно-квалификационна степен - магистър;
- област на висшето образование - технически науки;
- професионално направление - енергетика;
- специалност - ядрена енергетика;
- трудов стаж - не по-малко от 5 години сумарно като главен оперативен ръководител на ядрен енергиен блок или като главен оперативен ръководител на ядрена централа;

в) ръководител на структурно звено, отговарящо за ремонта, организацията на ремонта или поддръжката на ядрен енергиен блок или ядрена централа:

- функции - под ръководството на главния инженер или - в зависимост от организационната структура - под ръководството на друг пряк ръководител по буква "б" осъществява общото ръководство на ремонта, организацията на ремонта или поддръжката на ядрен енергиен блок или ядрена централа, като отговаря за неговото безопасно и качествено извършване; отдава разпореждания, контролира и координира дейността на пряко подчинените му ръководители на структурни звена, а чрез тях - на целия персонал от структурните звена, извършващи посочената дейност на ядрените енергийни блокове, съответно на ядрената централа;

- образователно-квалификационна степен - магистър;
- област на висшето образование - технически науки;
- професионално направление - енергетика;
- специалност - ядрена енергетика;

- трудов стаж - не по-малко от 5 години сумарно на длъжности, свързани с ремонта, организацията на ремонта или поддръжката на ядрен енергиен блок или ядрена централа, в чиито функции влиза извършването на дейности, имащи влияние върху безопасността;

г) ръководител на структурно звено, отговарящо за контрола на ядрената безопасност на ядрен енергиен блок или ядрена централа:

- функции - под ръководството на главния инженер или - в зависимост от организационната структура - под ръководството на друг пряк ръководител по буква "б" осъществява общото ръководство на контрола на ядрената безопасност на ядрен енергиен блок или ядрена централа; отдава разпореждания, контролира и координира дейността на пряко подчинените му ръководители на структурни звена, а чрез тях - на целия персонал от структурните звена, извършващи посочената дейност на ядрените енергийни блокове, съответно на ядрената централа;

- образователно-квалификационна степен - магистър;
- област на висшето образование - технически науки или природни науки;
- професионално направление - енергетика; физически науки;
- специалност - ядрена енергетика;

- трудов стаж - не по-малко от 5 години сумарно като главен оперативен ръководител на ядрен енергиен блок или като главен оперативен ръководител на ядрена централа или на друга длъжност, в чиито функции влиза извършването на дейности, имащи влияние върху безопасността;

д) ръководител на структурно звено, отговарящо за радиационната защита или аварийната готовност на ядрен енергиен блок или на ядрена централа:

- функции - под ръководството на главния инженер или - в зависимост от организационната структура - под ръководството на друг пряк ръководител по буква "б" осъществява общото ръководство на контрола и осъществяването на съответната дейност на ядрен енергиен блок или ядрена централа; отдава разпореждания, контролира и координира дейността на пряко подчинените му ръководители на структурни звена, а чрез тях - на целия персонал от структурните звена, извършващи посочената дейност на ядрени енергийни блокове, съответно на ядрената централа;

- образователно-квалификационна степен - магистър;
- област на висшето образование - природни науки или технически науки;
- професионално направление - физически науки; енергетика;
- специалност - ядрена енергетика;

- трудов стаж - не по-малко от 5 години сумарно като главен оперативен ръководител на ядрен енергиен блок или като главен оперативен ръководител на ядрена централа или на друга длъжност, в чиито функции влиза извършването на дейности, имащи влияние върху безопасността;

е) ръководител на структурно звено, отговарящо за ядрената безопасност, радиационната защита или аварийната готовност на ядрена централа:

- функции - под ръководството на директора на ядрената централа осъществява цялостното ръководство и осигурява извършването на съответната дейност в ядрената централа; отдава разпореждания, контролира и координира дейността на пряко подчинените му ръководители на структурни звена, а чрез тях - на целия персонал от структурните звена, извършващи посочената дейност на ядрената централа;

- образователно-квалификационна степен - магистър;

- област на висшето образование - природни науки или технически науки;
- професионално направление - физически науки; енергетика;
- специалност - ядрена енергетика;
- трудов стаж - не по-малко от 7 години сумарно като главен оперативен ръководител на ядрен енергиен блок или като главен оперативен ръководител на ядрена централа или на друга длъжност, включена в т. 1.2, букви "а" - "д".

### 1.3. Квалифициран експерт по радиационна защита в ядрена централа:

- функции - извършва консултативна дейност с цел осигуряване на ефективна защита на персонала и правилно използване на средствата за защита, оптимизация при определяне на подходящи гранични зони, извършва оценка на дозовото натоварване на персонала, категоризация на контролираните и наблюдаваните зони, изготвя програми за мониторинг на околната среда, прави класификация на персонала, определя подходящи средства за радиационен мониторинг и мерки за управление на радиоактивни отпадъци;

- образователно-квалификационна степен - магистър;
- област на висшето образование - природни науки или технически науки;
- професионално направление - физически науки, енергетика;
- специалност - ядрена енергетика, ядрена физика;
- трудов стаж - не по-малко от 5 години на длъжност, свързана с дейности по осигуряването и контрола на радиационната защита.

## 2. Изследователски реактори

### 2.1. Оперативен персонал

#### а) оператор на ядрен изследователски реактор:

- функции - под ръководството на главния оперативен ръководител на ядрен изследователски реактор контролира и управлява безопасно ядрения изследователски реактор и свързаните с него системи, като следи процесите чрез приборите и сигнализацията на пулта за управление на изследователския ядрен реактор и директно манипулира чрез органите за тяхното управление; по време на презареждане осъществява директното оперативно ръководство на операторите на съответните съоръжения за движение на горивото и контролира спазването на мерките за осигуряване на ядрената безопасност; работното място на оператора на ядрен изследователски реактор при нормална експлоатация е на пулта за управление на съответния изследователски ядрен реактор, по време на презареждане - на площадката на изследователския ядрен реактор, а при аварийни ситуации, при които управлението е невъзможно да става от пулта за управление - на резервния пулт за управление;

- образователно-квалификационна степен - магистър;
- област на висшето образование - технически науки или природни науки;
- професионално направление - енергетика; физически науки;
- специалност - ядрена енергетика, ядрена физика;

#### б) главен оперативен ръководител на ядрен изследователски реактор:

- функции - осъществява оперативното ръководство на експлоатацията на ядрения изследователски реактор, като следи процесите чрез приборите и сигнализацията на пулта за управление на изследователския ядрен реактор, разрешава и контролира извършването на експерименти; работното място на главния оперативен ръководител на ядрен изследователски реактор при нормална експлоатация е на пулта за управление на съответния ядрен изследователски реактор, а при аварийни ситуации, при които управлението е невъзможно да става от пулта за управление - на резервния пулт за управление;

- образователно-квалификационна степен - магистър;
- област на висшето образование - технически науки или природни науки;
- професионално направление - енергетика; физически науки;

- специалност - ядрена енергетика, ядрена физика.

## 2.2. Ръководен персонал

а) главен инженер на изследователски ядрен реактор:

- функции - осъществява цялостното ръководство на експлоатацията на ядрения изследователски реактор, като при това отговаря за всички аспекти на ядрената безопасност и радиационната защита; отдава разпореждания, контролира, координира и осигурява с необходимите ресурси дейността на пряко подчинените му ръководители на структурни звена, а чрез тях - на целия персонал;

- образователно-квалификационна степен - магистър;

- област на висшето образование - технически науки;

- професионално направление - енергетика;

- специалност - ядрена енергетика, ядрена физика;

- трудов стаж - не по-малко от 5 години на длъжност по т. 2.1, буква "б", или 7 години на ръководна длъжност в областта на използване на ядрената енергия;

б) ръководител на структурно звено, отговарящо за експлоатацията, организацията на експлоатацията или технологията на изследователски ядрен реактор, включително на експерименталната дейност:

- функции - под ръководството на главния инженер на изследователския ядрен реактор осъществява цялостното ръководство и осигурява извършването на съответната дейност в изследователския ядрен реактор; отдава разпореждания, контролира и координира дейността на пряко подчинените му ръководители на структурни звена, а чрез тях - на целия персонал от структурните звена, извършващи посочената дейност, както и на персонала, извършващ експериментална дейност;

- образователно-квалификационна степен - магистър;

- област на висшето образование - технически науки;

- професионално направление - енергетика;

- специалност - ядрена енергетика, ядрена физика;

- трудов стаж - не по-малко от 3 години на длъжност по т. 2.1, буква "б", или 5 години на ръководна длъжност в областта на използване на ядрената енергия;

в) ръководител на структурно звено, отговарящо за ремонта, организацията на ремонта или поддръжката на изследователски ядрен реактор:

- функции - под ръководството на главния инженер на изследователския ядрен реактор, осъществява общото ръководство на ремонта, организацията на ремонта или поддръжката на изследователския ядрен реактор, като отговаря за неговото безопасно и качествено извършване; отдава разпореждания, контролира и координира дейността на пряко подчинените му ръководители на структурни звена, а чрез тях - на целия персонал от структурните звена, извършващи посочената дейност;

- образователно-квалификационна степен - магистър;

- област на висшето образование - технически науки;

- професионално направление - енергетика;

- специалност - ядрена енергетика, ядрена физика;

- трудов стаж - не по-малко от 3 години на длъжност по т. 2.1, буква "б", или 5 години на ръководна длъжност в областта на използване на ядрената енергия;

г) ръководител на структурно звено, отговарящо за контрола на ядрената безопасност на изследователски ядрен реактор, включително при експерименталната дейност:

- функции - под ръководството на главния инженер на изследователския ядрен реактор осъществява контрола и осигурява ядрената безопасност на изследователски ядрен реактор при експлоатация и презареждане, включително при експерименталната дейност; отдава разпореждания, контролира и координира дейността на пряко подчинените му ръководители на



структурни звена, а чрез тях - на целия персонал от структурните звена, извършващи посочената дейност; експерименти на изследователския ядрен реактор се извършват след получаване на неговото съгласие;

- образователно-квалификационна степен - магистър;
- област на висшето образование - технически науки или природни науки;
- професионално направление - енергетика; физически науки;
- специалност - ядрена енергетика, ядрена физика;
- трудов стаж - не по-малко от 3 години на длъжност по т. 2.1, буква "б", или 5 години на ръководна длъжност в областта на използване на ядрената енергия;

д) ръководител на структурно звено, отговарящо за радиационната защита, аварийната готовност или осигуряване на качеството при експлоатацията на изследователски ядрен реактор, включително при експерименталната дейност:

- функции - под ръководството на главния инженер на изследователския ядрен реактор осъществява контрола и осигурява съответната дейност на изследователския ядрен реактор при експлоатация и презареждане, включително при експерименталната дейност; отдава разпореждания, контролира и координира дейността на пряко подчинените му ръководители на структурни звена, а чрез тях - на целия персонал от структурните звена, извършващи посочената дейност; експерименти на изследователския ядрен реактор се извършват след получаване на съгласието на ръководителя на структурното звено, отговарящо за радиационната защита;

- образователно-квалификационна степен - магистър;
- област на висшето образование - технически науки или природни науки;
- професионално направление - енергетика; физически науки;
- специалност - ядрена енергетика, ядрена физика;
- трудов стаж - не по-малко от 3 години на длъжност по т. 2.1, буква "б", или 5 години на ръководна длъжност в областта на използване на ядрената енергия.

### 3. Други ядрени съоръжения

а) главен инженер на ядреното съоръжение:

- функции - осъществява цялостното ръководство на експлоатацията на ядреното съоръжение, като при това отговаря за всички аспекти на ядрената безопасност и радиационната защита; отдава разпореждания, контролира, координира и осигурява с необходимите ресурси дейността на пряко подчинените му ръководители на структурни звена, а чрез тях - на целия персонал;

- образователно-квалификационна степен - магистър;
- област на висшето образование - технически науки или природни науки;
- професионално направление - енергетика; физически науки; химически науки;
- специалност - ядрена енергетика, ядрена химия, радиохимия, ядрена физика;
- трудов стаж - не по-малко от 3 години сумарно на длъжности по т. 1.1, букви "а" - "в" или по т. 1.2 или 5 години сумарно на длъжности по т. 1.1, буква "г" и по т. 2.1 или 5 години трудов стаж на ръководна длъжност в областта на управление на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво;

б) ръководител на структурно звено, отговарящо за ядрената безопасност, радиационната защита или аварийната готовност на ядреното съоръжение:

- функции - под ръководството на главния инженер на ядреното съоръжение или в зависимост от организационната структура под ръководството на друг пряк ръководител осъществява контрола и осигурява съответната дейност на ядреното съоръжение; отдава разпореждания, контролира и координира дейността на пряко подчинените му ръководители на структурни звена, а чрез тях - на целия персонал от структурните звена, извършващи посочената дейност;

- образователно-квалификационна степен - магистър;
- област на висшето образование - технически науки или природни науки;
- професионално направление - енергетика; физически науки; химически науки;
- специалност - ядрена енергетика, ядрена химия, радиохимия, ядрена физика;
- трудов стаж - не по-малко от 3 години сумарно на длъжности по т. 1.1, букви "а" - "в" или по т. 1.2 или 5 години сумарно на длъжности по т. 1.1, буква "г" и по т. 2.1 или 5 години трудов стаж на ръководна длъжност в областта на управление на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво;

в) контролиращ физик на ядрено съоръжение:

- функции - осъществява оперативното ръководство на всички дейности, свързани с движение на отработено ядрено гориво, като при това контролира изпълнението на изискванията по ядрената безопасност при извършване на ядреноопасни работи; разработва и проверява документи - програми за движение, разместване и оглед на ядрено гориво, графици, инструкции, методики, процедури и пр.;

- образователно-квалификационна степен - магистър;

- област на висшето образование - природни науки, технически науки;

- професионално направление - енергетика, физически науки;

- специалност - ядрена енергетика, ядрена физика.

Забележка. Посочените наименования на длъжности са примерни. Основен критерий за определяне принадлежността към този списък са изпълняваните функции, а не наименованието на длъжността.

Приложение № 2 към чл. 27, ал. 2

(Ново - ДВ, бр. 27 от 2015 г.)

Курсове, които задължително трябва да са включени в учебните програми за първоначално обучение:

1. За персонал от първа група по чл. 26, ал. 2, т. 1:

а) йонизиращи лъчения;

б) методи и средства за измерване, основни дозиметрични величини и единици;

в) биологично действие на йонизиращите лъчения при външно и вътрешно облъчване на организма;

г) основни принципи и методи на радиационната защита при работа със закрити и открити източници;

д) граници на дози за персонала и населението;

е) принципът АЛАРА;

ж) правила за действие с цел намаляване на облъчването;

з) нормативна база;

и) аварийно планиране и аварийна готовност при радиационна авария.

2. За персонал от втора група по чл. 26, ал. 2, т. 2:

а) йонизиращи лъчения;

б) методи и средства за измерване, основни дозиметрични величини и единици;

в) биологично действие на йонизиращите лъчения при външно и вътрешно облъчване на организма;

г) основни принципи и методи на радиационната защита при работа със закрити и открити източници;

д) граници на дози за персонала и населението;

- е) принципът АЛАРА;
- ж) правила за действие с цел намаляване на облъчването;
- з) в областта на медицината - оптимизиране на медицинското облъчване и защита на пациента;
- и) нормативна база;
- к) аварийно планиране и аварийна готовност при радиационна авария.